

مهیساکرامتی:

مردم دوست ندارند
نقش منفی بازی کنم

۷

ویژه فرهنگ - هنر
رسانه - جامعه

یکشنبه ۸ آبان ۱۴۰۱ ۶۳۴۲

ویژه

داوود پیدل، کارگردان فیلم «نمور»
در گفت‌وگو با «جام جم»:

بدون حرف زدن مسائل
انسانی حل نمی‌شود

۱۰

خانواده‌های ایرانی در پرورش عزت و
اعتماد به نفس دختران چه نقشی دارند؟

دختران، نماد کمال
و آینده‌سازی

مادختران موفق زیادی را می‌شناسیم
که خودشان را باور کرده‌اند،
استعدادهایشان را شناخته‌اند و
در مسیر مورد علاقه‌شان قدم برداشته‌اند و حالا
در جایی هستند که باید باشند؛ خوشحال و سرپلند...

۱۲

هالیوود چگونه در کار با تولید اندیشه‌های یک فرقه انحرافی است

سینما، عرصه سوداگری
کابالا

۸

محمد صادق باطنی
مدیر شبکه امید

ساختار نمایشی به شبکه
نوجوانان افزوده می‌شود

۷

نگاهی به اهمیت فیلم سریال زندگی
حضرت عبدالعظیم حسنی(ع)

شرح سفری تاریخ‌ساز
از «مدینه» تا «ری»

۶

رسانه

تنگر

در برنامه «گفت‌وگوی فرهنگی» رادیو گفت‌وگو مطرح شد

ماموریت اصلی ساترا نظارت بر محتوا، صدور مجوز و تنظیم‌گری اجتماعی است

وی در خصوص برخی ابهامات مربوط به جلسه ۸۴ شورای عالی فضای مجازی و تصویب سند راهبردی جمهوری اسلامی ایران در فضای مجازی گفت: در این سند از صوت و تصویر فراگیر و همچنین سامانه‌های نمایش ویدئوی درخواستی هیچ نامی برده نشده است که دلیل آن به اعتقاد بنده این است که قبلاً در شورای عالی فضای مجازی، هم در سند شبکه ملی اطلاعات و هم سایر اسناد و هم قوانین کشور، تکلیف حوزه صوت و تصویر فراگیر مشخص شده و نیازی به تأکید مجدد احساس نشده است.

در ادامه برنامه، قائمی‌نسب به بیان ماموریت ساترا پرداخت و گفت: ماموریت اصلی ساترا نظارت بر محتوا، صدور مجوز برای رسانه‌های صوت و تصویر فراگیر و تنظیم‌گری اجتماعی است. سازمان تنظیم مقررات رسانه‌های صوت و تصویر فراگیر (ساترا)، در حال حاضر سه نوع مجوز صادر می‌کند؛ نخست صدور مجوز برای فعالیت یک سکو است. در وهله بعد مجوز تولید صادر می‌شود که آثار درخواستی در شورای تولید مورد بررسی قرار می‌گیرند تا مرحله تولید اجرایی شود. آخرین مجوز نیز اجازه انتشار محتوا است، به این معنا که بعد از تولید محصول، شورای صدور مجوز انتشار، محصول تولیدی را با درخواست اولیه تطبیق می‌دهد که اگر مشکلی نباشد، اجازه انتشار صادر می‌شود. وی تأکید کرد: ساترا برای انجام وظایف قانونی خود نیاز به آیین‌نامه‌هایی دارد که در گذشته با کمک پلتفرم‌ها بازخوانی شده و به صورت شفاف اعلام و ابلاغ شده است تا مورد اجرا قرار بگیرد. قائم مقام ساترا درباره نظارت ساترا خاطرنشان کرد: مهم‌ترین آیین‌نامه ما «مقررات مرتبط با ضوابط محتوایی صوت و تصویر فراگیر» است که همه نقش‌آفرینان در این زیست‌بوم برای تهیه آن دعوت شده‌اند و بعد از اخذ نظر آنها این مقررات تدوین شده و سپس مراحل ابلاغ را طی کرده است.

ساترا امکان تصویب آیین‌نامه در حوزه کاری خود را دارد

در ادامه، رسولی درباره این موضوع گفت: همچنان که اشاره شد، براساس اصل ۱۲۸ قانون اساسی، دستگاه‌های اجرایی حق مقررات‌گذاری تخصصی در حوزه کاری خود را دارند؛ بنابراین ساترا امکان تصویب آیین‌نامه در این خصوص را دارد؛ اگر هم کسی از این مقررات تخلف کند، مراجع تخصصی نظیر دادسرای فرهنگ و رسانه، دادسرای ارشاد و دادسرای جرایم رایانه‌ای به آن تخطی از قانون رسیدگی خواهند کرد. وی یکی از وظایف اصلی ساترا را حفاظت از حقوق کاربران دانست و عنوان کرد: یکی از این کاربران خود ذی‌نفعان هستند. برای مثال از حق نویسنده، کارگردان یا تهیه‌کننده نیز باید صیانت شود تا کسی متعرض حقوق آنها نشود و حق کی‌رایت آنها را نقض نکند که این کار مهم باید در معاونت کاربران و تنظیم‌گری اجتماعی ساترا به شکل جدی دنبال شود. از طرفی نظارت صحیح موجب می‌شود تا خانواده‌ها با خیال راحت‌تری اجازه دهند فرزندان‌شان از محتوای این سبده رسانه‌ای استفاده کنند.

برش

+

ساترا از فعالیت قانونی سکوها حمایت می‌کند

قائم‌مقام ساترا گفت: ساترا، سیاست‌های حمایتی متعددی از پلتفرم‌ها دارد و حتی معاونتی با عنوان معاونت توسعه بازار و کسب و کار ساترا شکل گرفته تا کسانی که قوانین را رعایت می‌کنند از امتیازات زیادی برخوردار شوند. مانند این که آرشیو صدا و سیما به صورت رایگان در اختیار پلتفرم‌های قانونمند قرار می‌گیرد تا زنجیره ارزش آنها گسترش پیدا کند. بنابراین ساترا از فعالیت قانونی سکوها به طور جدی حمایت می‌کند.

تصور برخی اشخاص که فکر می‌کنند شورای نگهبان بند مربوط به ساترا را در قانون بودجه سال ۱۴۰۱ حذف کرده، این طور نیست و صرفاً بودجه‌ای که سال گذشته از محل درآمد اپراتورها برای نظارت بر فضای مجازی و حمایت از تولید محتوا در اختیار ساترا گذاشته شده بود حذف شد و در قانون بودجه ۱۴۰۱ تصریح شده است که مسئولیت صدور مجوز و تنظیم مقررات صوت و تصویر فراگیر و نظارت بر آن، منحصر بر عهده سازمان صدا و سیماست.

افراسیابی همچنین در خصوص نقش ساترا در حوزه نمایش خانگی به مصوبه جلسه شصت و ششم شورای عالی فضای مجازی اشاره کرد و گفت: بر اساس تعریف مرکز ملی فضای مجازی از صوت و تصویر فراگیر قطعاً نمایش خانگی مصداق صوت و تصویر فراگیر است و علاوه بر این در سند «طرح کلان و معماری شبکه ملی اطلاعات»، وظیفه تأمین نیاز محتوایی کشور در خدمات ویدئوی درخواستی و اشتراک ویدئو از طریق سامانه‌ها و سکوها داخلی یا حداقل ۱۰ میلیون مشترک فعال به سازمان صدا و سیما سپرده شده که در ساختار سازمان صدا و سیما، این موضوع به سازمان تنظیم مقررات رسانه‌های صوت و تصویر فراگیر (ساترا) محول شده است.

نظارت منحصر به ایران نیست، کشورهای دیگری مانند انگلستان، آمریکا و فرانسه نیز دارای سازمان‌های مشابهی هستند؛ بنابراین تأسیس ساترا یک رفتار سلیقه‌ای نیست.

این کارشناس در ادامه گفت: درباره جایگاه ساترا باید به چند نکته اشاره کنم؛ نخست آن که رهبر معظم انقلاب بر مبنای اختیارات خود امکان تأسیس سازمان نهاد‌های جدید را دارند؛ از سوی دیگر اساسنامه سازمان نیز تصریح می‌کند که تأسیس تمامی فرستنده‌ها و پخش‌کننده‌های صدا و سیما بر عهده سازمان صدا و سیماست. رسولی افزود: براساس اصل ۱۲۸ قانون اساسی، روسای دستگاه‌ها و سازمان‌ها حق دارند که برای انجام وظایف خود، نهاد جدید تأسیس کنند. بنابراین فعالیت ساترا، دارای خلأ تقنینی نیست. از سوی دیگر بخشنامه مستقیم قوه قضاییه هم این مساله را تصدیق می‌کند، اما علی‌رغم این مسائل اگر کسی فکر می‌کند که از منظر قانونی خلأیی وجود دارد، این امکان را دارد که نظر خود را اعلام کند تا ساترا پیگیری کند.

این کارشناس در بخشی دیگر با اشاره به این موضوع که عصر فعلی را می‌توان دوره حکمرانی پلتفرم‌ها برشمرد، خاطرنشان کرد: در این فضایی توان انتظار داشت که پلتفرم‌ها وجود داشته باشند اما هیچ نظارتی روی آنها انجام نشود؛ این صحیح نیست که هر محتوایی بدون هیچ نظارتی در فضای مجازی منتشر شود. البته مردم هم انتظار دارند که حاکمیت برای محصولات صوت و تصویر فراگیر چارچوبی تعیین کند تا نوعاً بتوانند از تأییدیه سازمان مسئول این حوزه، به عنوان تأییدیه استاندارد محتوا استفاده کنند.

سازمان صدا و سیما، متولی نمایش خانگی است

در ادامه برنامه، سرپرست معاونت کاربران و تنظیم‌گری اجتماعی ساترا به مصوبات مجلس شورای اسلامی در سال‌های ۱۴۰۰ و ۱۴۰۱ اشاره کرد و گفت: در قانون بودجه سال ۱۴۰۰ و ۱۴۰۱ ساترا به عنوان تنها نهاد متولی صوت و تصویر فراگیر تعیین شده است و بر خلاف

برنامه «گفت‌وگوی فرهنگی» رادیو گفت‌وگو به تهیه‌کنندگی رقیه‌زهر پرنیادآور و با اجرای علی پیرزهش، این هفته با موضوع ماموریت‌ها و مبنای قانونی ساترا، میزبان محسن قائمی‌نسب قائم مقام ساترا، دکتر محمدصادق افراسیابی سرپرست معاونت کاربران و تنظیم‌گری اجتماعی ساترا و دکتر رضا رسولی حقوق‌دان و مدرس حقوق در دانشگاه‌های تهران بود. رسولی در این برنامه تأکید کرد: ساترا دارای خلأ تقنینی نیست.

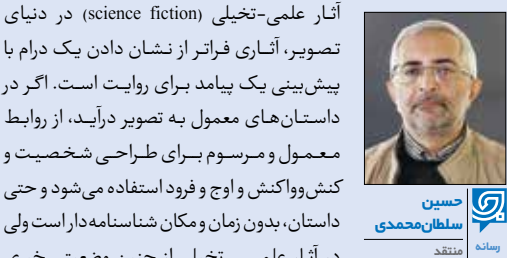
ضرورت نظارت بر فضای مجازی انکارناپذیر است

به گزارش جام‌جم، محسن قائمی‌نسب، قائم‌مقام ساترا در خصوص وظیفه و ماهیت سازمان تنظیم مقررات رسانه‌های صوت و تصویر فراگیر (ساترا) عنوان کرد: تأثیری که بازیگران زیست‌بوم صوت و تصویر فراگیر بر افکار و روح و روان عموم افراد جامعه دارند، سبب می‌شود که نظارت بر این حوزه ضرورت داشته باشد. امام‌حسن(ع) می‌فرماید: «بنده در تعجب هستم از کسانی که درباره خورد و خوراک خود فکر زیادی می‌کنند اما درباره غذای روح خود فکری نمی‌کنند،» وی افزود: تأثیر فضای مجازی را بر افکار عمومی کسی نمی‌تواند انکار کند. ضرورت نظارت بر این فضا بر همین اساس انکارناپذیر است؛ در نتیجه همین مساله و با توجه به قوانین کشور از جمله ماده ۷ اساسنامه سازمان صدا و سیما و سیما و سیما جمهوری اسلامی ایران مصوب سال ۱۳۶۲، ماده ۱۴ قانون وظایف و اختیارات وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات مصوب سال ۱۳۸۲ و بند «ب» نظریه تفسیری شورای نگهبان پیرامون اصول ۲۴ و ۱۷۵ قانون اساسی، رهبر معظم انقلاب سال ۹۴ طی مرقومه‌ای به رئیس جمهور وقت اعلام فرمودند که مسئولیت نظارت بر صوت و تصویر فراگیر بر عهده سازمان صدا و سیماست؛ بعد از این دستور بود که سازمان صدا و سیما این مساله را طبق اختیارات رئیس سازمان صدا و سیما به ساترا سپرد و بر مبنای همین دستور، ساترا این وظیفه را بر عهده گرفت.

قائم‌نصب تصریح کرد: طبق اختیاراتی که شورای سرپرستی صدا و سیما داشته و این اختیارات در سال ۲۳ توسط رهبر انقلاب به طور کامل به رئیس سازمان صدا و سیما سپرده شده است، تأسیس و تغییر ساختار سازمان صدا و سیما توسط رئیس سازمان مجاز است و بر همین اساس سازمان تنظیم مقررات رسانه‌های صوت و تصویر فراگیر توسط رئیس سازمان صدا و سیما ایجاد شده است.

ساترا دارای خلأ تقنینی نیست

در ادامه برنامه، رضا رسولی، حقوق‌دان و مدرس حقوق در دانشگاه‌های تهران را جع به جایگاه قانونی سازمان تنظیم مقررات رسانه‌های صوت و تصویر فراگیر گفت: پیش از پاسخ به سوال شما باید به دو نکته اشاره کنم؛ اول این که ساترا یک سازمان ناظر است که لزوماً بنا نیست با اقدامات سلبی این کار را انجام دهد؛ گولاتوری (تنظیم‌گری) با تعامل نیز امکان‌پذیر است. نکته دوم هم این‌که

حسین
سلطان‌محمدی
رسانه منتقد

آثار علمی-تخیلی (science fiction) در دنیای تصویر، آثاری فراتر از نشان دادن یک درام با پیش‌بینی یک پیامد برای روایت است. اگر در داستان‌های معمول به تصویر درآید، از روابط معمول و مرسوم برای طراحی شخصیت و کنش و واکنش و اوج و فرود استفاده می‌شود و حتی داستان، بدون زمان و مکان شناسنامه‌دار است ولی در آثار علمی – تخیلی از چنین وضعیتی خبری نیست. در این آثار، پیش‌بینی سازندگان فراتر از محاسبه کنش انسانی است و باید طراح و سازنده، آنچنان بر فضای علمی مورد استفاده‌اش احاطه داشته باشد که بتواند بر مبنای این اندیشه علمی مستحکم به تخیل بپردازد.

این چیزی فراتر از بازی جلوه‌های ویژه و قرار دادن تجهیزات و سخت‌افزارهای هیجان‌انگیز در داستان است. ما با دیدن این روایت‌های علمی – تخیلی، باید بتوانیم به فکر فرو برویم؛ فرو رفتنی فراتر از اندیشه‌های مرسوم روزمره و دیدمان را بیشتر از اندازه طبیعی به جلو ببریم و احتمالات مطرح در روایت را با افق بلندتری، تحلیل و حلاجی کنیم. آیا در سینمای ایران به چنین تبحری رسیدیم؟

در سینمای ما، کمتر می‌توان آثار علمی – تخیلی اصولی را یافت و شاید بتوان گفت چنین چیزی در دهان‌مان رسوخ نمی‌کند تا بر مبنای این رسوخ، به طراحی نظام‌مند روایت بپردازیم. ما روایت‌های بسیاری داریم که فراتر از دیگر شدن در ابزارهای فیزیکی برای ساختن این چنین آثاری، می‌توان به آن اندیشه کرد؛ روایت‌هایی که مبتنی بر بنیان فرهنگی و دینی ماست و لزوماً از نوع آثار فضایی عجیب نیست. برای مثال از روایت ظهور امام زمان (عج) و این‌که در روایت‌ها داریم که ایشان با ساقایی که از انتهایش آتش بیرون می‌آید به کرات دیگر می‌رود و عدالت را در آنجا نیز حاکم می‌کند، اصلاً به تخیلی از جوامع فضایی که قرار است عدالت مهدی موعود(عج) را شاهد باشند، نرسیده‌ایم. تصور ما از ساکنان کرات دیگر بر مبنای دید تصویری و طراحی سینمای غرب است که موجوداتی عجیب را برای ما توصیف کرده‌اند. از این جهت، کسی تاکنون اندیشه نکرده که ساکنان کرات دیگر که در قرآن هم اشاره شده، علاوه بر ارض، در سماوات نیز به تسبیح خداوند مشغول‌اند (تسبیح لله ما فی السموات والارض)، چه تصویری می‌تواند داشته باشند که لایق دیدن عدالت و جاری شدن رحمت الهی‌اند. ما حتی در دیده‌های جدید علمی مطرح، همانند ابزارهای فناوری‌های امروزی که بیشتر انسان را برخلاف ذات خلقتش که موجودی اجتماعی است، به فردگرایی سوق می‌دهد، تحلیلی آینده‌نگران نداریم؛ چه برسد که بخواهیم به «مناورس» و برخورد ویژگی‌های آن با انسان و دین، بیندیشیم.

تخیل مبتنی بر دانش برای رسیدن به روایت‌هایی آینده‌نگرانه، به شدت در جامعه نوشتاری یا تصویری ما، نایاب است. حوزه دید سینماگران و نویسندگان ما، بسیار نزدیک بین و محدود است و از چنین زاویه دیدی، نمی‌توان انتظار داشت که «دور» بین باشد و بر مبنای دانش و فرهنگ خودی، آثار تولید کند. ما در این مقوله، نیازمند پیوند قوی میان کسانی که بتوانند این نمونه‌های فرهنگی آینده‌نگرانه را شناسایی و معرفی کنند با کسانی که بتوانند اینها را به نگارش درآورند و در ادامه بتوانند از نظر فنی آنها را به صورت آثار تصویری درآورند، هستیم.